

OSNOVNA ŠOLA KAJETANA KOVIČA POLJČANE

Dravinjska cesta 26, 2319 POLJČANE ☎ (02) 829 58 10 ✉ o-poljcane.mb@guest.arnes.si 🌐 <http://www.ospoljcane.si> ID: 17144442

IZBIRNI PREDMETI

Poljčane, marec 2025

Spoštovani učenci in starši!

V okviru obveznih predmetov izvaja osnovna šola pouk izbirnih predmetov za učence 7., 8. in 9. razreda.

Šola mora ponuditi pouk najmanj treh izbirnih predmetov iz družboslovno-humanističnega in najmanj treh iz naravoslovno-tehničnega sklopa.

Predmete družboslovno-humanističnega sklopa smo označili z zvezdico (*).

Izbirni predmeti so namenjeni temu, da učenci/-ke pridobivajo, poglobljajo in širijo znanja, spretnosti in veščine na tistih področjih, ki jih najbolj zanimajo in veselijo.

Zato je prav, da izbirajo izbirne predmete glede na lastni interes, želje, potrebe in usmeritve.

Poznavanje lastnih interesov in hotenj je tudi eden pomembnih dejavnikov pri odločanju o nadaljnjem izobraževanju in izbiri poklica.

Učenec/-ka lahko vsako leto izbere drug predmet in tako spozna različna področja življenja in znanosti, lahko pa izbere predmet, ki ga bo obiskoval/-a tri leta.

Izbirni predmeti so del obveznega programa šole in se ocenjujejo.

Osnovna šola Kajetana Koviča Poljčane bo organizirala izvajanje izbirnih predmetov na osnovi veljavnih normativov.

Neobvezni izbirni predmeti

*V šol. letu 2025/26 moramo v okviru izbirnih predmetov učencem 7., 8. in 9. razreda ponuditi poleg drugega tujega jezika kot izbirnega predmeta, še drugi tuji jezik kot **neobvezni izbirni predmet**. To je lahko ponovno nemščina, lahko pa francoščina, italijanščina, hrvaščina, madžarščina. Ponudimo lahko tisti jezik za katerega imamo že usposobljenega učitelja. Možna so dopolnjevanja, ne pa dodatne zaposlitve.*

Učiteljica nemščine bo učence 7., 8. in 9. razreda seznanila z vsebino in načinom dela pri tem izbirnem predmetu.

*Učenec **izbere neobvezni izbirni predmet ali pa ne**. Če ga izbere, ga mora obiskovati celo leto in je tudi ocenjevan. Učna skupina se bo oblikovala, če se bo za ponujen jezik odločilo najmanj 12 učencev iz obeh 7., 8. oziroma 9. razredov.*

mag. Francka Mravlje,
ravnateljica

IZBIRNI PREDMETI

Dva sklopa:

1. družboslovno-humanistični *
2. naravoslovno-tehnični

Zakon o osnovni šoli določa, da učenec:

- 7., 8. in 9. razreda izbere **dve uri** pouka **izbirnih predmetov**, lahko pa tudi tri ure, če s tem soglašajo njegovi starši;
- 1. razreda in od 4. do 9. razreda **lahko** izbere največ **dve uri** pouka **neobveznih izbirnih predmetov**.

Učenec/-ka 7., 8. in 9. razreda, ki obiskuje glasbeno šolo z javno veljavnim programom, je na predlog staršev oproščen sodelovanja pri izbirnih predmetih. O oprostitvi odloča ravnateljica.

Obvezna ponudba:

- drugi tuj jezik
- verstva in etika
- retorika

Delitve v manjše skupine (do 20 učencev v skupini)

- računalništvo
- šport
- ples
- prehrana
- tehnika in tehnologija

Izvajanje izbirnih predmetov

- vsaka šola ponudi najmanj 6 izbirnih predmetov
- učenec izbere dve uri pouka, lahko pa tudi tri ure, če s tem soglašajo njegovi starši

Oblikovanje skupin za izvajanje izbirnih predmetov

- Normativi za oblikovanje skupin
 - možnost menjave izbirnega predmeta
 - ista skupina - učenci različnih razredov

TRILETNI PREDMETI

DRUGI TUJI JEZIK *

Francoščina

Učenci spoznavajo francoščino kot drugi tuji jezik. Vzporedno ob spoznavanju jezika poteka spoznavanje nekaterih značilnosti francoske kulture. Učenci razvijajo spretnosti poslušanja, govora, branja in pisanja v ciljnem jeziku.

Izbirni predmet francoščina je triletni predmet, namenjeni sta mu 2 uri tedensko v 7., 8., in 9. razredu. Učenec lahko po enem ali dveh letih učenja tujega jezika izstopi.

Hrvaščina

Hrvaščina je izbirni predmet v zadnjem triletju OŠ. Poučuje se 2 uri tedensko, torej skupaj 204 ure. Cilj predmeta je učence usposobiti za razvijanje komunikacijske – sporazumevalne zmožnosti v hrvaščini za različne namene, z različnimi temami in v različnih sporazumevalnih okoliščinah. Pouk ob znanju o jeziku vključuje še znanje o svetu, razvijanje jezikovnih dejavnosti, (poslušanje/gledanje, govorjenje, branje, pisanje, prevajanje) ter spoznavanje hrvaške kulture in civilizacije.

Posebna razloga za uvajanje hrvaščine kot izbirni predmet sta, da je hrvaščina naš sosedski jezik in da je slovenskemu jeziku sorodni jezik.

Italijanščina

Italijanščina se izvaja kot drugi tuji jezik, in sicer kot izbirni predmet v zadnjem triletju v obsegu dveh ur tedensko, to je skupaj 204 ure.

Predmet ima izobraževalno in vzgojno nalogo. Cilj učenja jezika obsega razvijanje spretnosti razumevanja, ustnega sporočanja, branja in pisanja ter znanje slovnice na osnovni ravni. Učenje tujega jezika spodbuja prenos miselnih operacij in razumevanje jezikovne gradnje jezika kot sistema, tako tujega kot maternega. S primerjanjem italijanske kulture z lastno, s spoznavanjem njene posebnosti in drugačnosti si učenci razvijajo strpen odnos do drugačnosti ter utrjujejo svojo kulturno identiteto.

Latinščina

Latinščina je v OŠ drugi izbirni jezik v zadnjem triletju. Učenje traja 3 leta, od 7. do 9. razreda, po 2 uri tedensko (70 ur v 7. in 8. razredu, 64 ur v 9. razredu), skupaj torej 204 ure. Učni program je zasnovan tako, da pomeni samostojno zaključeno celoto, ki omogoča pridobiti najbolj temeljno znanje jezika in vednost o rimski kulturi in civilizaciji. Hkrati je tudi osnova za nadaljevalno učenje v gimnazijskih programih (poglobljanje, razširjanje).

Nemščina

V času vse intenzivnejšega svetovnega povezovanja ima tuji jezik čedalje večji pomen tudi v vzgoji in izobraževanju. Še posebej to velja za nemščino. Jezikovne sposobnosti so pomembne zaradi neposredne uporabnosti za učence, za njihovo kasnejše poklicno in nenehno izobraževanje, za širjenje njihove komunikacijske sposobnosti prek meja materinščine v poklicnem in zasebnem življenju.

Nemščina je triletni predmet, ki se izvaja skupno 2 uri tedensko. Učenec lahko po enem ali dveh letih učenja nemščine izstopi. Z učenjem nemščine lahko začne tudi v 8. ali 9. razredu, če ima ustrezno predznanje. Učenci, ki uspešno zaključijo šolanje v OŠ in s tem tudi triletno učenje nemščine kot izbirnega predmeta, lahko v gimnazijah nadaljujejo z učenjem nemščine kot nadaljevalnega drugega tujega jezika.

Pri sodobnem pouku nemškega jezika, ki je usmerjen k učencu, njegovemu jezikovnemu razvoju in postopni samostojnosti, se razvijajo vse štiri jezikovne sposobnosti: slušno in bralno razumevanje in ustno in pisno sporočanje. To pomeni, da znajo pri pouku in zunaj šole v skladu s svojimi potrebami in željami okoliščinam primerno uspešno uporabljati tuji jezik.

Španščina

Izbirni predmet španščina je v OŠ triletni predmet, izvaja se v obsegu dveh ur tedensko. Učenec lahko po enem ali dveh letih izstopi, z učenjem pa lahko prične tudi v 8. ali 9. razredu. Ta predmet ima splošno izobraževalno in vzgojno vlogo. S poukom španskega jezika si učenci razvijajo rabo jezika kot sredstva za sporazumevanje in tvorjenje ustnih in pisnih besedil. Učenje poteka na ravni poslušanja, branja, govorjenja in pisanja. Jezikovna znanja in sposobnosti učenci usvojijo na ravni rabe. Tematska področja, ki so predvidena v učnem načrtu, se nanašajo na učenca kot osebnost in na njegovo okolje, učenci pa spoznajo tudi kulturo in civilizacije špansko govorečih narodov. Španščina je kot svetovni jezik pomembna, saj vključuje dolgo zgodovinsko in kulturno tradicijo, danes pa jo govori 350 milijonov ljudi.

TRILETNI PREDMETI, LAHKO TUDI KRAJŠI

FILOZOFIJA ZA OTROKE (FZO) *

FZO je skupno ime za obvezni izbirni predmet v zadnjem triletju in obsega 105 ur (1 ura tedensko). Predmet je vsako leto samostojna celota, čeprav se navezuje na prejšnje leto in nadgrajuje že vpeljeno. Predmet je vsako leto poimenovan glede na specifično vsebino: **kritično mišljenje, etična raziskovanje, jaz in drugi**.

Predmet ob obravnavi različnih filozofskih problemov meri predvsem na samostojno mišljenje učencev in razvoj višjih kognitivnih in komunikacijskih sposobnosti. Filozofski problemi, prevedeni v zgodbe za otroke, o katerih se diskutira pri pouku, učinkovito razvijajo mišljenje, ustvarjalnost in komunikativnost otrok.

LOGIKA

Logika je veda, ki preučuje metode in postopke za razlikovanje pravega od napačnega sklepanja. Pri izbirnem predmetu logike si učenci z vsebino in metodami poučevanja pridobivajo osnovne pojme in se usposobijo za njihovo uporabo. Učenci razvijajo sposobnosti logičnega mišljenja in natančnega izražanja, se usposobijo za vztrajno in urejeno delo, se naučijo uporabljati logiko pri drugih predmetih ter v vsakdanjem življenju, spoznajo jasno in argumentirano izražanje misli ter razlikujejo argumentirano utemeljevanje od slabega pojasnjevanja. Učenec lahko po enem letu učenja logike izstopi. Z učenjem lahko začne tudi v 8. in 9. razredu, če ima ustrezno predznanje.

VERSTVA IN ETIKA *

Predmet je namenjen učencem, ki imajo doma (krščansko) religiozno vzgojo in obiskujejo verouk, kot pripadnikom drugih religij in tistim brez verske vzgoje in opredelitve.

Vodilni motiv pri obravnavi verstev je navajanje in usposabljanje za dojemanje raznolikosti verstev kot sestavine raznolikosti sveta (verstva sveta). Poudarjeno je iskanje lastne enkratnosti in identitete ob spoznavanju in sprejemanju različnosti drugih. Predmet učencem pomaga razumeti resnost in pomen verskih in etičnih vprašanj.

Pouk poteka eno uro tedensko. Predvidene so obvezne in izbirne vsebine.

FILMSKA VZGOJA *

Film je eno najbolj razširjenih področij umetnosti med mladimi. Temeljni namen predmeta je, da se učenci seznanijo z osnovami filmske umetnosti, zvrstno, žanrsko in tehnološko, ter da se preskusijo v dveh vlogah: v vlogi aktivnega filmskega gledalca (ogledu filma sledi razprava) in v vlogi filmskega ustvarjalca (miniaturene filmske delavnice).

Učenci:

- spoznavajo, kaj sta film in avdiovizualna dejavnost;
- razumejo film kot ustvarjalni proces, umetniško predstavljanje (filmska projekcija);
- spoznavajo filmske žanre;
- razvijajo lastno ustvarjalnost na področju filma;
- spoznavajo tehnične značilnosti filma in kina ter razvijajo sposobnost izbire različnih virov in platform;
- primerjajo film s preostalimi vrstami umetnosti in krepijo sposobnost povezovanja filma z naravoslovjem, zgodovino, družboslovjem, tujimi jeziki, likovno umetnostjo, glasbeno vzgojo, tehniko, računalništvom in etiko;
- krepijo občutek za odgovorno timsko delo, medsebojno komunikacijo in delitev dela v procesu nastajanja filma (kamera, luč, tonski mojster, režiser, igralec, montažer itd.).

ENOLETNI PREDMETI, VEZANI NA RAZRED**GEOGRAFIJA *****Raziskovanje domačega kraja in varstvo njegovega okolja (9. razred)**

Pri predmetu učenci spoznavajo, primerjajo in ugotavljajo vplive naravnih značilnosti (geološka zgradba, relief, prsti, rastlinstvo, vodovje) na oblikovanje domače pokrajine. Spoznavajo zgodovinsko-zemljepisni razvoj domačega šolskega okoliša (prebivalstvo, razvoj Poljčan, gospodarstvo, oskrba, promet), saj jih zelo zanima nastanek in razvoj domačega kraja. Praktično spoznavajo geografsko učno pot od šole, Dravinje, Čretnika do značilnosti v Poljčanah.

Življenje človeka na Zemlji (8. razred)

Učenci pri predmetu razširjajo osnovno znanje življenja človeka na Zemlji. Spoznavajo načine življenja ljudi v tropskem deževnem gozdu, sožitje človeka in narave v težkih razmerah puščav in v polarnem svetu, preživetje ljudi v gosto naseljenih predelih monsunskega sveta ter delovanje in pripravo ljudi na potresnih območjih (potres na Kozjanskem smo čutili tudi v Poljčanah). Vsak posameznik opravi seminarsko nalogo izbrane geografske vsebine.

ČEBELARSTVO (8. ali 9. razred)

Čebelarstvo je izbirni predmet, ki ga učenci izberejo v 8. ali 9. razredu in opravijo v enem letu.

Učenci bodo spoznali življenje čebel kot živalske vrste, pri opazovanju šolskih čebel pa bodo spoznavali njihovo življenje, razvoj in člane čebelje družine. Naučili se bodo oskrbovati čebele, jim odvzemati njihove pridelke in jih pravilno uporabljati. Dojeli bodo pomen čebel za razvoj nekaterih vrst rastlinstva in človeka.

ROBOTIKA V TEHNIKI (8. in 9. razred)

Učenci pridobivajo osnovna spoznanja o geometriji in konstrukciji tipičnih oblik robotskih rok in o elektronskih krmilih, ki so potrebna za računalniško vodenje. Seznanijo se s temeljnimi načeli računalniško vodene proizvodnje in mestom robotike v njej. Spoznajo različna področja, v katerih ima robotika pomembno vlogo. Pri pridobivanju praktičnih izkušenj si pomagajo z uporabo didaktičnih sestavljenk, s katerimi gradijo delujoče, računalniško krmiljene, modele strojev in naprav. Cilje je mogoče optimalno dosegati v skupinah od 10 do 20 učencev. Če je učencev več kot 20, se skupina deli.

ELEKTRONIKA Z ROBOTIKO (9. razred)

Je enoletni tehnični izbirni predmet v 9. razredu, pri katerem učenci spoznavajo elektronske gradnike, elektronska vezja in osnove prenosa informacij. Seznanijo se s karakteristiko in vlogo posameznih elektronskih komponent in sistemov. V eksperimentalnem delu sestavljajo elemente v sistem in opazujejo njihovo delovanje. Ovrednotenje zajema razpravo o realnih izboljšavah, delo pa spodbuja kreativnost in kritično presojo.

ELEKTROTEHNIKA (9. razred)

Pri tem predmetu učenci pridobivajo osnovna spoznanja o proizvodnji, prenosu in porabi električne energije. Spoznajo možnosti pridobivanja električne energije s klasičnimi in alternativnimi viri in jih preskusijo z modeli. Pri spoznavanju porabnikov gradijo modele oziroma uporabne predmete. Pridobljeno znanje navežejo z drugimi naravoslovno-tehničnimi vsebinami. Posebna pozornost je namenjena varnemu delu.

Kvalitetne cilje je mogoče dosegati v skupinah med 10 do 18 učencev. Če je učencev več kot 18, se skupina deli.

Predmet je vsebinsko najbolj povezan s predmeti: naravoslovje in tehnika, tehnika in tehnologija ter fizika.

GENETIKA (9. razred)

Povezuje, pogloblja, nadgrajuje in razširja znanje in izkušnje, ki so jih pridobili pri obveznem predmetu. V ospredju je povezovanje teorije in prakse, pridobivanje uporabnega znanja in poklicno usmerjanje.

Učenec lahko izbere izbirni predmet v 9. razredu v obsegu 32 ur. Izbirni predmet je oblikovan kot modul in je zaključena celota. Prevladujejo: laboratorijsko in eksperimentalno delo učencev, samostojno in vodeno opazovanje, projektno delo, aktivno gojenje organizmov itd.

Osnova predmeta je v navajanju na kritično presojanje pozitivnih in negativnih posledic človekovega poseganja v dedni material, spoznavanje eksperimentalnih metod dela in ob tem tudi seznanjanje z moralno-etičnimi zadržki pri njihovi uporabi

PROJEKTI IZ FIZIKE IN TEHNIKE (9. razred)

Je enoletni izbirni predmet v 9. razredu, pri katerem učenci spoznavajo vsestransko uporabo tehnike za preverjanje zakonitosti fizike v vsakdanjem življenju. Projekti so lahko enourni demonstracijski poskusi, ki jih izvaja učitelj v sodelovanju z učenci, lahko pa so tudi večtedenski projekti s terenskim delom, zbiranjem gradiva v knjižnicah, pri ljudeh, ki so se ukvarjali z določeno problematiko, v muzejih, na spletnih straneh itd. Vključeni so pedagoški poskusi in novosti, ki jih pri rednem pouku

za vse učence težje opravimo in realiziramo. Pomagamo si tudi z računalnikom, običajnim laboratorijskim instrumentarijem in izdelki široke porabe.

RETORIKA (9. razred) *

Namen predmeta je seznaniti učence s tem, kaj je retorika, predstaviti osnovne pojme govorništva (prepričevanje, argumentiranje), tehnike in oblike prepričevanja, predstaviti, kakšna je etika dialoga in pomen značajskih lastnosti za uspešno prepričevanje ...

Učenci se bodo naučili javnega nastopanja in izražanja svojih stališč (kako obvladati govorno situacijo, voditi pogovor; osvajali bodo govorniško tehniko, kako govor sestavimo, ga podamo ali odigramo in kako si stvari lahko čim boljše zapomnimo.)

Retorika je namenjena učenecem, ki radi izražajo svoje mnenje o osebni in družbeni problematiki in jih zanimajo javno nastopanje (radio, televizija) ali poklici igralca, pravnika, novinarja in učitelja.

LIKOVNO SNOVANJE (7., 8., 9. razred) *

Izbirni predmet dopolnjuje vsebine rednega predmeta likovna vzgoja.

Pomembnejši cilji predmeta so: razvoj domišljije, likovnega mišljenja, likovnega spomina, predstavljivosti in zmožnosti opazovanja, priprava učenca za sodelovanje v kulturnem življenju ožjega in širšega okolja, razumevanje sodobne vizualne komunikacije, razvoj odnosa do likovnih stvaritev in likovne kulturne dediščine.

Predmet sestavljajo likovna področja:

risanje na različne podlage (na papir, blago, steklo, na uporabne in okrasne predmete ...) in z različnimi materiali (svinčnik, barvice, tuši, krede, oglje, voščenke, barve za blago, barve za steklo ...),

slikanje z različnimi vrstami barv na papir, platno, les, stene, keramiko ...,

kiparstvo - izdelava kipov in lutk iz gline, plastike, kovine, papirja, mavca, odlivanje kipov in reliefov s tekočimi materiali (mavec, vosek ...),

moda - seznanjanje s poklicem modni kreator, modno oblikovanje, modni dodatki...

Pri predmetu bodo učenci vsestransko razvijali svojo likovno ustvarjalnost, hodili v galerije in se veliko naučili.

MATEMATIČNA DELAVNICA 7, 8, 9 (7., 8., 9. razred)

Matematična delavnica učenecem skuša na zanimiv način prikazati uporabo znanj, obravnavanih pri rednem pouku. Čeprav se matematična delavnica pomembno navezuje na pouk matematike, je med njima razlika, kajti tu je pomembna uporaba znanj, učenje je na podlagi izkušenj (risanje, tlakovanje, igranje, modeliranje z materiali). Namenjene so učenecem različnih matematičnih sposobnosti, saj so jim oblike dela prilagojene.

Učenec lahko obiskuje delavnico za osmi ali deveti razred, tudi če ni bil udeležen v predhodnih matematičnih delavnicah.

KEMIJA

Kemija v okolju (8. in 9. razred)

Temeljni cilj izbirnega predmeta **Kemija v okolju** je razvijanje akcijske kompetence – sposobnost in pripravljenost zavzetega, odgovornega in utemeljenega ravnanja v domačem kraju, kjer so za razumevanje obravnavanih problemov temeljnega pomena ustrezna kemijska znanja, razvite

spretnosti in veščine. Z eksperimentalnim delom proučujejo naravne vire: zrak, vodo in zemljo ter vpliv onesnaževanja na zdravje ljudi.

Poizkusi v kemiji (8. in 9. razred)

Pri predmetu **Poizkusi v kemiji** učenci spoznavajo metode varnega eksperimentalnega dela v kemiji, razvijajo eksperimentalne spretnosti in eksperimentalni pristop, ki vključuje: postavljanje hipotez, opazovanje in opisovanje pojavov, preizkušanje, zbiranje in beleženje opažanj in rezultatov, sposobnost osmišljanja, predstavitev opažanj in rezultatov, prepoznavanje soodvisnosti in povezovanje s teorijo in življenjskim okoljem.

Kemija v življenju (9. razred)

Namen predmeta **Kemija v življenju** je spoznati pomen kemije, kot temeljne naravoslovne vede, ki je ključna pri reševanju problemov na različnih področjih od prehranske, tekstilne, farmacevtske, kozmetične in še vrste drugih industrij ter medicine in kmetijstva. Predmet je namenjen sodelovalnemu učenju, ki poteka v treh skupinah. Vsaka skupina izbere enega izmed modulov (Kromatografija, Spoznavanje naravnih snovi in Eterična olja), na koncu skupine predstavijo svoje dosežke in izmenjajo izkušnje.

ENOLETNI PREDMETI

SODOBNA PRIPRAVA HRANE IN NAČINI PRIPRAVE HRANE

Pri predmetu bo velik poudarek pri pripravi zdrave hrane. Učenci bodo osvojili pojem zdravo, ga znali uporabljati in izbirati živila, ki so potrebna za pripravo takšne hrane. Med jedmi, ki jih imajo radi, bodo izbirali zdrava živila, tista pa, ki razen maščob in ogljikovih hidratov ne vsebujejo ostalih hranilnih snovi, vitaminov in mineralov, bodo nadomestili z živil, ki so s temi obogatena, takšna živila pripravili, degustirali, jih primerjali in ocenili. Seznanili se bodo z energetske vrednostmi, hranilnimi snovmi, ki se nahajajo v živilih, jih znali preračunavati glede na težo živil. Ocena pri tem predmetu bo temeljila na odnosu do dela, zainteresiranosti učenca, na izvirnosti pri pripravi jedi in na oceni znanja osnov zdrave prehrane.

ETNOLOGIJA *

Temelji na poznavanju kulturnih oblik v domačem kulturnem okolju, primerjalno pa na celotnem slovenskem etničnem ozemlju in pri drugih narodih in ljudstvih.

8. razred: **Srečanja s kulturami**

9. razred: **Sodobnost z razsežnostmi dediščine**

Pri predmetu srečanja s kulturami učenci spoznavajo narode in ljudsko kulturo, dediščino in načine, kako jo odkrivamo. Raziskujejo tudi vsakdanje življenje. Ob koncu šolskega leta pripravijo tematsko razstavo.

Pri predmetu sodobnost z razsežnostmi dediščine učenci spoznavajo naravno okolje in kulturno krajino, naselbinsko kulturo, kulturo stavbarstva in bivanja, kulturo kulinarike in prehranjevanja, kulturo gostoljubnosti, kulturo oblačilnega videza, kulturo transporta in prometa, kulturo trgovanja, kulturo družinsko sorodstvenih vezi, kulturo društvenega in družabnega življenja, kulturo šeg in navad, kulturo verske zavesti, kulturo glasbe in plesa, kulturo gledališkega in likovnega izražanja, kulturo ustnega slovstva, kulturo higiene...Ob koncu šolskega leta pripravijo tematsko razstavo.

UMETNOSTNA ZGODOVINA *

Učenci stopijo v svet umetnosti od davnine do danes in:

- razvijajo občutek za lepo in pozitivno vrednotenje umetnostnih spomenikov,
- se seznanjajo s klasičnimi vsebinami in slogovnimi izrazi,
- se naučijo gledanja oziroma pristopa k umetnini,
- se seznanjajo z umetnostjo kot posebno vrednoto in
- seznanijo se s temeljnimi termini in jih povežejo s spoznanji iz drugih predmetov (zgodovino, književnost, glasbena in likovna vzgoja).

INFORMACIJSKO OPISMENJEVANJE *

Izbirni predmet informacijsko opismenjevanje se izvaja kot enoletni program v tretjem triletju devetletne osnovne šole.

Informacijsko opismenjevanje zajema vse elemente informacijske pismenosti (sposobnost pridobiti, vrednotiti in uporabiti informacije iz različnih virov) s poudarkom na uporabi specializiranih podatkovnih zbirk in z njihovo pomočjo dosegljivih informacij. Izvajanje izbirnega predmeta se lahko prenese iz šolske knjižnice v druge specializirane informacijske in bibliotekarske centre, muzeje in arhive.

PLESNE DEJAVNOSTI *

Ljudski plesi

Cilji predmeta so seznanjanje z ljudskim plesom in njegovimi spremljevalnimi vsebinami. Učenci spoznavajo temeljne elemente ljudskih plesov, ki večinoma izhajajo iz hoje, teka in sestavnih delov plesa. Poznajo ljudsko izročilo domačega kraja in izbrane plese ostalih regij Slovenije. Fakultativno spoznajo nekatere izbrane ljudske plese sosednjih držav Slovenije in držav Evropske Unije. Na koncu pripravijo nastop za sošolce, ki niso obiskovali predmeta ljudski plesi.

Ples

Plesne dejavnosti so v delovnem šolskem letu za učence še posebej pomembne zaradi sproščanja. Najprej spoznavajo in osvajajo ritem, nato izvajajo različne skoke, vrtenja, obračanja in skupinsko obvladovanje prostora. Na koncu šolskega leta pripravijo plesni nastop za tiste sošolce, ki niso obiskovali plesnih dejavnosti.

Starinski in družabni plesi

Pri predmetu se učenci najprej naučijo nekaterih osnovnih elementov klasičnega baleta, da lahko kasneje lažje osvajajo starinske in družabne plese. Primer starinskega plesa je poloneza, primer standardnega je fokstrot in samba latinsko ameriškega plesa. Učijo se pravil lepega vedenja v družbi in doma. Na koncu šolskega leta pripravijo plesni nastop za tiste sošolce, ki niso obiskovali plesnih dejavnosti.

VZGOJA ZA MEDIJE *

Izbirni predmet vzgoja za medije je sestavni del družboslovnega izobraževanja v 7., 8. in 9. razredu. Vzgoja za medije bo omogočila učencem dostop do medijev, naučila jih bo analizirati, kritično ocenjevati in izdelovati različne komunikacijske oblike (časopis, televizijske in radijske oddaje, iskanje po internetu). Vzgoja za medije bo medijsko opismenjevala učence za kritično in ustvarjalno uporabo sporočil v medijsko zasičeni družbi. Pri predmetu si bodo učenci pridobili znanje in navade, ki jih bodo iz pasivnih potrošnikov izoblikovale v aktivne državljane. Predmet je sestavljen iz treh zaokroženih tematskih vsebin, vsaka se bo obravnavala kot enoletni sklop: tisk, radio in televizija. Vsak izbirni sklop obiskujejo učenci po eno uro tedensko oz. 35 (32) ur letno.

KMETIJSTVO

Kmetijska dela

Učenci, živeči na kmetijskih posestvih in vsi tisti, ki jih zanima tovrstna dejavnost, bodo verjetno izbrali izbirni predmet kmetijska dela. Predmet razvija praktične spretnosti ter veščine na polju, vrtu, sadovnjaku, travniku, vinogradu, skladišču, gozdu, čebelnjaku... Na koncu šolskega leta učenci predstavijo na razstavi svoje pridelke in kmetijske proizvode. Te kmetijske dejavnosti pri učencih vzbujajo interes za kasnejši poklic.

Sodobno kmetijstvo

Pri predmetu učenci spoznavajo sodobna opravila, pridelovanje in proizvodnjo v kmetijstvu. Spoznavajo vlogo kmeta za ohranjanje slovenstva, kulture in kulturne pokrajine. Gradijo zavest o pomenu urejenosti kmetije. Spoznavajo pomen ohranjanja stare arhitekture, kulinarike, šeg in navad značilnih za šolski okoliš Poljčan. Ocenjujejo pomen družinske vloge na sodobni kmetiji. Znajo opredeliti pomen sodobnega kmetijstva za uveljavitev v slovenski družbi. Spoznavajo možne spremembe, ki čakajo slovensko kmetijstvo po vstopu v EU.

Kmetijsko gospodarstvo

Predmet učencem omogoča spoznavanje osnov kmetijske pridelave. Uporabljajo znanja pridobljena v domačem okolju. Poseben pomen imata izobraževanje učencev za pridelavo zdrave prehrane ob sočasnem varovanju okolja in usposabljanje za varovanje pred kmetijskimi nezgodami in nesrečami. Izdelajo načrt kmetijskega razvoja domačega posestva in kraja. Spoznavajo možne spremembe, ki čakajo slovensko kmetijstvo po vstopu v EU.

OBDELAVA GRADIV

Izbirni predmeti obdelava gradiv omogočajo učencem poglobitev in sintezo nekaterih temeljnih znanj s področja tehnike in tehnologije, naravoslovja, okoljske vzgoje in drugih. Ponujajo jim nova spoznanja o tehnoloških in drugih lastnosti posameznih gradiv in praktična znanja pri uporabi orodij za njihovo obdelavo. Učenci spoznavajo gradiva ob oblikovanju in izdelavi predmetov. Na ta način spoznavajo principe oblikovanja, načrtovanja, obdelovalne postopke, ugotavljajo lastnosti gradiv, izbirajo ustrezna orodja in stroje.

Predmet lahko obiskujejo učenci eno, dve ali vsa tri leta. Vsebinsko se programi posameznega predmeta vežejo na predmet tehnika in tehnologija in so prilagojeni otrokovim sposobnostim. Praviloma se izvaja v blok urah in traja le pol leta.

Les

Osnovno gradivo za izdelavo predmetov je les, ki ga kombinirajo z drugimi: papirna gradiva, usnje, slama, mehka žica. Mnogo se dela ročno. Od strojev se uporablja le vibracijska žaga, električni vrtni stroj in tračni ali kolutni brusilnik. Izdelki, ki jih naredijo učenci, so uporabni. Posebna pozornost je namenjena varstvu pri delu.

Umetne snovi

Pri tem predmetu obdelujejo predvsem umetne snovi, ki jim dodajajo še druga gradiva: žica, pločevina, les in tekstil. Pri izdelavi predmetov lahko uporabijo tudi grelna telesa. Poleg obrtniškega načina proizvodnje spoznajo še industrijski način proizvodnje. Pri konstruiranju in izdelavi predmetov uporabijo znanja s področja tehnike in tehnologije, fizike, kemije. Predmet se lahko povezuje z vsebinami tehničnih in naravoslovnih dni.

Kovine

Pri tem predmetu morajo biti učenci že dovolj zreli, da se lotijo struženja lesa na ročni stružnici za les. Spoznajo jeklo in ga preoblikujejo s hladnim kovanjem. Spoznajo emajliranje ali podobno

površinsko zaščito s pečenjem v peči. Izdelki morajo vsebovati sintezo znanj, ki so jih pridobili pri tehniki in tehnologiji ter drugih naravoslovnih predmetov. V učne ure so vključeni elementi ekonomike, organizacije dela in elementi planiranja proizvodenj.

ŠPORT

Šport za zdravje in šport za sprostitev

Namen enoletnih predmetov šport za zdravje in šport za sprostitev je spoznavanje novih športov, ki jih v obveznem šolskem programu ni mogoče izvajati, so pa z vidika športno rekreativnih učinkov pomembni za kakovostno preživljanje prostega časa v vseh življenjskih obdobjih. Vsebine in izpeljava izbirnih predmetov omogočajo spoznavanje različnih vplivov gibalnih dejavnosti na zdravje, razumevanje pomena telesne in duševne sprostitve, nadomeščanje negativnih učinkov sodobnega življenja ter pridobivanje znanj, ki učencem omogočajo, da si v prostem času izberejo sebi primerne športne vsebine in obremenitve. Programu teh dveh izbirnih predmetov je v 7. in 8. razredu namenjenih 35 ur, v 9. razredu pa 32 ur pouka. Pouka poteka enkrat tedensko v okviru rednega urnika. Nekaterе vsebine, ki jih je mogoče opraviti le v strnjeni obliki (pohodništvo, plavanje, kolesarjenje), lahko izjemoma potekajo tudi zunaj urnika in zunaj šole.

Izbrani šport

Namen enoletnega predmeta izbrani šport je poglobljanje vsebin določenega športa. Namenjen je vsem učencem, ne le tistim, ki se z izbranim športom ukvarjajo že pri interesnih dejavnostih v šoli ali zunaj nje. Šola ponudi enega od športov osnovnega programa: atletiko, gimnastiko z ritmično izraznostjo, ples, košarko, odbojko, roket ali nogomet.

Programu teh dveh izbirnih predmetov je v 7. in 8. razredu namenjenih 35 ur, v 9. razredu pa 32 ur pouka. Pouk poteka enkrat tedensko v okviru rednega urnika.

ŠAH

Šahovske osnove, kombiniranje in strategije

Namen enoletnih predmetov šahovske osnove, šahovsko kombiniranje in šahovske strategije je spoznavanje novih vsebin, ki jih v obveznem šolskem programu ni mogoče izvajati. Vsebine omogočajo poglobljanje v šahovske osnove in igro s poudarkom na šahovskem kombiniranju in razvijanju šahovskih strategij, kot jih poznajo šahovske šole po svetu. Pomemben del so tudi tekmovanja, na katerih učenci pridobivajo na znanju in samozavesti. Pouk poteka enkrat tedensko v okviru rednega urnika.

RAČUNALNIŠTVO

Pri predmetu računalništvo se spoznavanje in razumevanje osnovnih zakonitosti računalništva prepleta z metodami neposrednega dela z računalniki.

Urejanje besedil obsega urejanje, oblikovanje in grafično dopolnjevanje besedil s pomočjo računalnika.

Pri predmetu računalniška omrežja učenci spoznavajo različne vrste računalniških omrežij, z risarskim programom izdelujejo nezahtevne računalniške slike, besedilo dopolnjujejo z grafikoni in preglednicami, izdelujejo spletne strani in jih objavijo na internetu, seznanijo se z osnovami računalniškega programiranja.

Pri predmetu multimedija pa se ta znanja spiralno nadgradijo, poglobijo in razširijo. Učenci spoznajo medije za predstavljanje informacij in izdelajo preprosto računalniško predstavitev informacije, preizkusijo se v programiranju.

V ospredju je aktivna vloga učencev in učenk.

Vsakemu sklopu je namenjenih 32 ur letno v 7., 8. in 9. razredu

OKOLJSKA VZGOJA

Povezuje in nadgrajuje znanje naravoslovnih in družboslovnih predmetov in temelji na spodbujanju okoljske pismenosti.

Okoljska vzgoja je triletni izbirni predmet v obsegu 35 (32) ur letno.

Razdeljena je na 8 vsebinskih sklopov: voda, zrak, energija, tla, biotska pestrost, okolje kot povezan sistem, okolje včeraj, danes in jutri, okolje in način življenja.

Način dela se razlikuje od klasičnega pouka, predvsem po metodah dela (razprave, problemski pouk, projektno učno delo, simulacije, didaktične igre, opazovanje in eksperimenti, igre vlog, okoljsko pomembne akcije).

Osnova za tako pojmovane okoljske vzgoje je pozitiven odnos do naravnega in grajenega okolja, želja za ohranjanjem kulturne dediščine ob hkratni usmerjenosti v prihodnost z iskanjem in vrednotenjem novih alternativnih načinov življenja, proizvodjanja in potrošnje.

BIOLOGIJA

Organizmi v naravi in umetnem okolju

Predmet obsega tri tematske sklope:

1. naravno okolje
2. antropogeno okolje
3. organizmi v naravnem okolju

V šoli bomo gojili organizme, raziskovali bomo okoliške ekosisteme, ugotavljali soodvisnost organizmov v njih, s pomočjo slikovnih ključev bomo določali živa bitja in ocenjevali vplive človeka.

Delo bo potekalo predvsem terensko, laboratorijsko in s slikovnimi ključi.

Raziskovanje organizmov v domači okolici

Obseg izbirnega predmeta: 35 ur

Učenci poglobljeno spoznajo odnose med živimi bitji in njihovim okoljem ter načine onesnaževanja kopnega, vode in zraka. Teoretske osnove vsebin se prepletajo z metodami neposrednega opazovanja ter laboratorijskega in terenskega dela. Pri tem učenci utrjujejo, pridobivajo in poglobljajo osnovno znanje o živem svetu ter dogajanjih v okolju, kar je pomembno za razumevanje ekoloških zakonitosti in okoljevarstvene problematike. S pomočjo usvojenega znanja in pridobljenega razumevanja ekoloških zakonitosti si učenci izoblikujejo pozitiven odnos do narave in se zavedo potrebe po ekološko ustreznem razumevanju.

Predmet obsega dva tematska sklopa: naravna dediščina in značilni ekosistemi domače okolice.

Rastline in človek

Obseg izbirnega predmeta: 35 ur, kar je več tematskih sklopov: uporabnost rastlin, rastline v človekovi prehrani, zdravilne rastline, okrasne rastline.

Pri tem predmetu učenci spoznavajo pomen rastlin v človekovem življenju in izoblikujejo pozitiven odnos do njih. Namen predmeta je poudariti in spoznati, kako pomembna je ta življenjska oblika. Učenci spoznavajo različne rastline in njihovo uporabno vrednost. Prevladujejo projektno delo, terensko in laboratorijsko delo.

SLOVENŠČINA *

Literarni klub

Literarni klub je kot izbirni predmet del obveznega programa osnovne šole in nadgrajuje predmet slovenščina. Zajema dve področji: branje in ustvarjanje leposlovnih besedil. Bralni klub otrokom priporoča primerna besedila, sprejema pobude otrok in jih povezuje z gibanjema Bralna značka in S knjigo v svet. Literarni klub se povezuje s Tekmovanjem v znanju materinščine za Cankarjevo

priznanje in gibanjem Znanost mladini. Učenci delajo večinoma skupinsko in projektno. Literarni klub se izvaja v 7., 8. ali 9. razredu osnovne šole eno uro tedensko. Učenci spoznavajo slovensko in svetovno mladinsko književnost in književnost za odrasle, prebrano razumejo, se o literaturi pogovarjajo, svoje poglede utemeljujejo, primerjajo, pridobivajo si tudi literanovedne pojme. Sestavni del literarnega kluba je poustvarjalno in ustvarjalno pisanje.

Gledališki klub

Predmet izhaja iz vsebin dramske vzgoje pri pouku književnosti v šoli, vendar jih dopolnjuje z novimi vsebinami (pojmi, problemskimi sklopi) in besedili. Poleg ustvarjalnih gledaliških dejavnosti je predmet povezan tudi s spoznavanjem aktualnih dogodkov v slovenskih gledališčih. Predmet nima namena oblikovati celovite gledališke predstave (kot dramski krožek), pač pa spoznavati značilnosti drame in gledališča z aktivno gledališko vzgojo učencev. Njegova vsebina so predvsem dramska besedila ter elementi in celota gledališke predstave, to pa dopolnjujejo tudi osnove dramske zgodovine in teorije ter temelji teatrologije in zgodovine gledališča. Gledališki klub torej združuje recepcijske, ustvarjalne in razlagalno-raziskovalne dejavnosti.

Šolsko novinarstvo

Šolsko novinarstvo je kot izbirni predmet del obveznega programa osnovne šole in nadgrajuje predmet slovenščina. Predmet se navezuje na raziskovanje neumetnostnih jezikovnih zvrsti, posebej publicističnih. Preko branja in pisanja učenci pod učiteljevim vodstvom dograjujejo svojo zmožnost sprejemanja in tvorjenja neumetnostnih besedil. Šolsko novinarstvo se povezuje s Tekmovanjem v znanju materinščine za Cankarjevo priznanje in gibanjem Znanost mladini in se izvaja v 7., 8. ali 9. razredu osnovne šole eno uro tedensko. Učenci spoznavajo časopisni in revijski tisk, sledijo televizijskemu in radijskemu programu, oblikujejo si kritičen odnos do medijev, tvorijo publicistična besedila, uporabljajo priročnike, pripravljajo oddaje šolskega radia, objavljajo na medmrežju in v mladinskem tisku, zbirajo in preučujejo kulturno dediščino, seznanjajo se z delom na terenu, kjer spoznavajo slovstveno folkloro in jo raziskuje, oblikujejo uredniški odbor in trikrat letno izdajo svoj časopis. Najpogostejši obliki dela sta skupinsko in projektno delo.

RISANJE V GEOMETRIJI IN TEHNIKI

Pri tem predmetu se prepletajo vsebine geometrije in tehničnega risanja. Učenci sestavijo ali izberejo model predmeta in ga projicirajo. Ukvarjajo se s poševno in pravokotno projekcijo, oglata telesa rišejo v izometrični projekciji. Rišejo plašče oglatih in okroglih teles, konstruirajo elipso. Poglobljajo uporabo računalnika pri tehničnem risanju.

ASTRONOMIJA

Predmet se izvaja v treh neodvisnih sklopih po eno leto. Učenec lahko izbere enega, dva ali vse tri. Izbira lahko med tremi astronomskimi predmeti, ki se izvajajo v glavnem v naravi, lahko več ur strnjeno, opazovanja pa tudi ponoči.

Luna, Zemlja, Sonce

Učenci:

- naredijo in raziskujejo model sončne ure,
- s teleskopom proučujejo površje Lune,
- opazujejo in preučujejo sončne pege.

Daljnogledi in planeti

Učenci:

- spoznajo zakonitosti daljnogledov in vrste teleskopov,
- spoznajo značilnosti našega osončja,
- v naravi izdelajo model Sonca in planetov.

Zvezde in vesolje

Učenci: - na astronomskih večerih se naučijo opazovati Luno, planete, zvezde, galaksije s pomočjo daljnogledov in teleskopov,
- znajo uporabljati zvezdno karto in opazovati posamezna ozvezdja skozi vse letne čase.

PROJEKTI IZ FIZIKE IN EKOLOGIJE

Učenci se seznaniijo z nekaterimi temeljnimi zakonitostmi fizike in drugih naravoslovnih predmetov. Izvajajo preproste poskuse ali opazujejo dogajanja v naravi in jih naravoslovno razložijo ter raziskujejo medsebojni vpliv med okoljem in človekom.

Učenci:

- opazujejo vremenske pojave in jih tedensko beležijo,
- izvajajo projektne naloge in opravljajo poskuse,
- ugotavljajo vrednost neokrnjenega sveta,
- spoznajo, kako se energija v naravi pretvarja v različne oblike in kako jo je mogoče uporabljati.

TURISTIČNA VZGOJA *

Turistična vzgoja je enoletni izbirni predmet, namenjen učencem od 7. do 9. razreda. Temeljni namen predmeta je vzgoja učencev za pozitiven odnos do turizma in turistov. Učencem naj bi vzbudil zanimanje za turizem kot možno področje njihovega prihodnjega poklicnega ali ljubiteljskega dela ter jih motiviral za pridobivanje znanja o turizmu kot perspektivni gospodarski dejavnosti v domačem kraju.

GLASBA *

Ansambelska igra

Učence in mladostnike zelo zanima instrumentalno izvajanje, samostojno ali v povezavi s petjem. Izbirni predmet ansambelska igra jim mora omogočiti, da svoje interese uresničijo z dosežki, ki jih lahko predstavijo drugim. Vsak posameznik igra določen inštrument (lastne izdelave, Orffov, ljudski, elektronski ali klasično glasbilo) ali ga zamenja z drugim, hkrati pa je po možnosti tudi pevec ali izvajalec ritmičnih besedil. Predmet ni namenjen glasbeni teoriji.

Glasbena dela

Predmet poudarja vzgojo poslušalcev in obiskovalcev glasbenih prireditvev. Učenci razvijajo sposobnosti aktivnega spremljanja daljših glasbenih del (sonata, simfonija, koncert). Učitelj pripravi izbor konkretnih skladb in zanje predvidi raznolike pristope. Raznolikost se nanaša na izmenjavo komunikacij v glasbi, besedi, sliki in plesu. Osrednji cilj predmeta je, da učenci z interesom obiskujejo kakovostne glasbene prireditve (tri prireditve tudi obiščejo) in spoznajo model dobrih zvočnih posnetkov, ki jim bo pomagal oblikovati osebno glasbeno zbirko.

Glasbeni projekt

Učitelj učence pri glasbenih dejavnostih organizacijsko povezuje. Projekti so kakovostno izdelani in predstavljeni javnosti. Učenci izvedejo glasbeno ali z glasbo povezano predstavo (spevoigra, glasbena pravljica, musical), ozvočijo videofilm, pripravijo razstavo likovnih del z glasbenimi motivi in jo ozvočijo. Glasbeni projekti se povezujejo z vsemi področji predmeta glasba in drugimi šolskimi predmeti (ples, računalništvo, etnologija).

ZGODOVINA*

Odkrivajmo preteklost mojega kraja

Učenci bodo glede na zanimanje, materialne pogoje šole in zastopanost teme v kraju spoznali dva od sklopov v obsegu 35 ur:

- Srednjeveške zgodbe (oblačila in moda, hrana viteške legende – Robin Hood, kralj Artur; življenje plemičev, meščanov, kmetov, Celjski grad, celjski grofje, legenda o Veroniki Deseniški, Janez Vajkard Valvasor ...);
- Kako smo potovali? (izumi v prometu, promet na Slovenskem skozi čas, kopenski, vodni, zračni promet, prva slovenska letalca – brata Rusjan, južna železnica in njen vpliv na razvoj slovenskih dežel, začetki turizma pri nas).

Zajema tudi obravnavo krajevne zgodovine - zgodovine Poljčan. Učenec lahko obiskuje izbirni predmet eno leto. Pri predmetu učenci razširjajo in poglobljajo znanje o najpomembnejših dogodkih iz obče in nacionalne zgodovine; na primerih iz krajevne zgodovine presojuje pomen ohranjanja kulturne dediščine; urijo se v uporabi in razumevanju zgodovinskih virov, literature in informacij, zbranih in izbranih iz drugih medijev, za raziskovanje in poznavanje življenja ljudi v preteklosti; usvojeno znanje in ugotovitve znajo predstaviti ustno, pisno, grafično, ilustrativno in z uporabo različnih tehničnih pripomočkov.

Zanimivost: del učnih ur se izvede tudi v obliki zaokroženih časovnih sklopov (terensko delo).

VARSTVO PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI

Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami je enoletni izbirni predmet, namenjen učencem od 7. do 9. razreda. Cilji in vsebine predmeta se povezujejo z vsebinami, ki jih učenci obravnavajo pri obveznih predmetih od 1. do 9. razreda in zunajšolskih dejavnostih. Učenci razširjajo in poglobljajo svoje znanje o:

- pojavu naravnih in drugih nesreč kot stalnemu spremljevalcu človeštva;
- dejavnem odnosu človeka do nesreč;
- vlogi sodobne družbe, načinu življenja, odnosu do okolja in njihovem vplivu na nastanek nesreč;
- ogroženosti zaradi naravnih in drugih nesreč;
- ukrepih za preprečevanje nesreč in ukrepanju pred nesrečami, med njimi in po njih;
- pomenu prostovoljstva in delu reševalnih služb.

Učenci si pridobijo preprečevalne izkušnje za lastno okolje. Znanja in spretnosti zaščite in uporabe tehnike za reševanje si usvajajo v skupinskem (sodelovalnem) načinu dela.